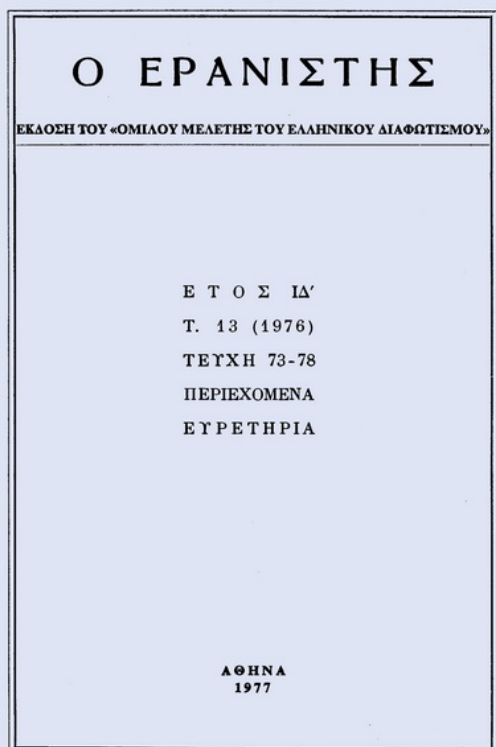

The Gleaner

Vol 13 (1976)

Προσθήκες και διορθώσεις στην «Ελληνική βιβλιογραφία 1800-1863» Δ. Γκίνη και Β. Μέξα. Έργα του καπετάν Νικολάου Κεφαλά

Στέφανος Ι. Μακρυμίχαλος

doi: [10.12681/er.9130](https://doi.org/10.12681/er.9130)

Copyright © 2016, Στέφανος Ι Μακρυμίχαλος

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Μακρυμίχαλος Σ. Ι. (2016). Προσθήκες και διορθώσεις στην «Ελληνική βιβλιογραφία 1800-1863» Δ. Γκίνη και Β. Μέξα. Έργα του καπετάν Νικολάου Κεφαλά. *The Gleaner*, 13, 41–47. <https://doi.org/10.12681/er.9130>

**ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 1800 - 1863» Δ. ΓΚΙΝΗ ΚΑΙ Β. ΜΕΞΑ
ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΦΑΛΑ**

1. Στὸν ἀριθμὸ 1604 ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία ἀναφέρει, ὅχι ἀπὸ αὐτοψία, τὸν ἐξῆς τίτλο βιβλίου τοῦ Νικολάου Κεφαλᾶ :

Περιγραφή τῆς κατὰ τὴν Ἰνδίαν πόλεως Βενάρης, ὑπὸ Ν. Κεφαλᾶ Ζακυνθίου. Ἐν Λιβόρνῳ 1826.

Ἡ μνεία αὐτή, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη Βιβλιογραφία 1821 - 1880 τοῦ Στεφάνου Κουμανούδη, ποὺ τὸ χειρόγραφό της βρίσκεται στὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ τοῦ Κεφαλᾶ, δὲν ἐκδόθηκε ποτὲ ἐλληνικά, ἀλλὰ μόνον ἰταλικά. Ὁ πλήρης τίτλος του ἔχει ὡς ἐξῆς (Βλ. Εἰκ. 1): **Descrizione della Città di Benares nell' India, dell' Indiano Politeismo, sue culto, e costumi di quei popoli; Fatta dal viaggiatore Cap. Niccolò Chiefalà Greco di Zante nel suo viaggio dell' anno 1824, dal medesimo pubblicata e corredata d'una carta geografica dell'Indie da esso disegnata** — Πολλῶν δ' ἀνθρώπων (sic) ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω — Ομηρ. Οδυσ. α. Qui mores hominum multorum vidit et urbes. Homer. Odis. I — Livorno Dai torchj di Glauco Masi 1826.

Εἰς 8ον σελ. 117 (στὴν ἀρχὴ ἀναδιπλωμένος χάρτης τῶν Ἰνδιῶν). Ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ βρίσκεται στὸ Γεννάδειο Var. 766.2.

2. Στὸν ἀριθμὸ 3092 ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία περιγράφει, ἐπίσης ὅχι ἀπὸ αὐτοψία ἀλλὰ ἀπὸ σχετικὴ μνεία τῆς Bibliographie Ionienne τοῦ Legrand (Ἀριθ. 1299), ἓνα ἄλλο βιβλίο τοῦ Ν. Κεφαλᾶ. Ἡ περιγραφή εἶναι σωστή (Βλ. εἰκ. 2). Τὸν ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Canterbury (καὶ ὅχι Cantorbery, ὅπως τὸν γράφει ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία) ὁ Κεφαλᾶς τὸν ἀποκαλεῖ «Ἀρχιεπίσκοπο Κατομβερύας».

Ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ βρίσκεται στὸ Γεννάδειο GT 312.2.

Τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ γαλλικὴ ἐκδοσὴ ποὺ τὴν ἀναφέρει ὁ Legrand στὴ Bibliographie Ionienne ὑπ' ἀριθ. 1302. Ἴδου ἡ περιγραφή του:

Publication de la lettre du capitaine Nicolas Chiefala Grec de Zante, adressée à son excellence lord Visconte Palmerston, ministre de Sa Majesté la reine de la Grande Bretagne, de l'Irlande, des Indes, et protectrice exclusive des Iles Ioniennes pour les Affaires Etrangères; en reconnaissance de la justice que son Excellence lui a rendue à Londres, après huit mois de lassitude, d'innombrables chagrins, d'énormes dépenses et d'inutiles sollicitations. [Στὸ τέλος:] Imprimerie de Moquet et Comp.^{ie}, rue de la Harpe 90 à Paris.

Εἰς 4ον σελ. 8. Χωρὶς ἔτος ἐκδόσεως, ἀλλὰ τοῦ 1838. Ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει σὲ καμμιά ἐλληνικὴ βιβλιοθήκη. Ὁ Legrand τὸ περιγράφει ἀπὸ αὐτοψία (Bibliothèque Nationale de Paris Inv. J. 6373) καὶ τὸ θεωρεῖ «περίεργο καὶ σπανιώτατο».

3. Ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία δὲν ἀναφέρει καθόλου ἓνα ἄλλο σπανιώτατο φυλλάδιο τοῦ Ν. Κεφαλᾶ ποὺ ἐξεδόθη στὰ 1830 στὴ Κωνσταντινούπολη καὶ περιλαμβάνει ἐλληνικὴ μετάφραση (μὲ πρόλογο τοῦ ἰδίου) μιᾶς ἐπιστολῆς ποὺ ἔστειλε στὰ 1828 στὸν ἐκδότῃ τῆς «Γενικῆς Ἐφημερίδος» τῆς νήσου Μαυρικίου, ἀγγλικῆς (τότε) ἀποικίας. Στὸ γράμμα του αὐτό, γραμμένο γαλλικά, ὁ Κεφαλᾶς ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Ὅμηρος γεννήθηκε στὴν... Ἰθάκη! καί, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἴδιος, δημοσιεύθηκε στὸ φύλλο ἀριθ. 356 τῆς 25 Ὀκτωμβρίου (sic) 1826 τῆς «Γενικῆς Ἐφημερίδος» τοῦ Port Louis τοῦ Μαυρικίου¹.

Ἀντίτυπο τοῦ σπανιώτατου αὐτοῦ φυλλαδίου κατόρθωσα νὰ βρῶ ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ ἀναζητήσεις στὴν Ἑθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος. Πῆρα φωτοαντίγραφο καὶ τὸ κατέθεσα στὸ Γεννάδειο. Ἰδοὺ ἡ περιγραφὴ του (Βλ. εἰκ. 3):

Εἰδοποίησις πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μου καὶ πατριώτας μου Ἰωνικοὺς καὶ Γραικοὺς... [Στὸ τέλος:] ὦ, πόσον ἐγὼ κακιῶν οὐ μετέχω, ἐν ᾧ κατηγοροῦμαι.

Εἰς 8ον. Σελ. 18 ΕΒΕ Ε.Φ. 7104.

Ε Π Ι Μ Ε Τ Ρ Ο

Ἡ σφραγίδα τοῦ Κεφαλᾶ. Στὴν ἔρευνά μου γιὰ βι-

1. Ἀπὸ περιέργεια, ἔγραψα στὴ Mauritius Institute Public Library τοῦ Port Louis στὸ Μαυρίκιο νὰ μοῦ στείλουν ἓνα φωτοαντίγραφο τοῦ

φύλλου αὐτοῦ τῆς τοπικῆς ἐφημερίδος τοῦ 1828. Ἄν τὸ πάρω, θὰ δημοσιεύσω τὸ περίεργο αὐτὸ ντοκουμέντο.

βλιογραφικά στοιχεία σχετικά με τὸν καπετὰν Κεφαλᾶ, τὸν πολύτροπο αὐτὸ τυχοδιώκτη τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰ., βρῆκα τὴν ἀκόλουθη μνεία στὸ «Λεξικὸν Ἱστορικὸν καὶ Λαογραφικὸν Ζακύνθου» τοῦ Λεωνίδα Χ. Ζώη (Τόμ. Α', Β' ἔκδ.), Ἀθῆναι 1963, σελ. 291:

«Ἡ σφραγὶς τοῦ Κεφαλᾶ σωζομένη ἐν τῇ Ἱστορικῇ καὶ Ἐθνολογικῇ Ἑταιρείᾳ Ἀθηνῶν φέρει ἐπιγραφήν: Ἑλλάς, Γερμανία. κεφαλ. γράμμασι γλαῦκα ἐπὶ ξίφους καὶ δαδὸς καὶ δύο χεῖρας συμπεπλεγμένας». Ἐπειδὴ μὲ παραξένεψε ἡ μνεία τῆς λέξεως «Γερμανία» σὲ σφραγίδα τοῦ Κεφαλᾶ ποῦ, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ποτὲ δὲν ἐπεξέτεινε τὴ δράση του στὴ χώρα αὐτή, ζήτησα ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου φίλτατό μου κ. Γιάννη Μελετόπουλο νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἰδῶ τὴ σφραγίδα αὐτή. Ὁ κ. Μελετόπουλος μὲ τὴν προθυμία ποῦ πάντοτε τὸν διακρίνει μοῦ ἔστειλε τὸ ἀποτύπωμά της (Βλ. εἰκ. 4). Ὅπως ὑπέθεσα, ἐσφολμένα ὁ Ζώης θεωρεῖ ὅτι ἡ σφραγίδα αὐτὴ εἶναι τοῦ καπετὰν Νικολάου Κεφαλᾶ, ἐνῶ πρόκειται γιὰ σφραγίδα τοῦ Θεοχάρη Κεφαλᾶ, τοῦ Θεσσαλοῦ ὀπλαρχηγοῦ ποῦ στὰ 1822 ἐξόπλισε καὶ ἔφερε μαζί του μιὰ ομάδα Γερμανῶν γιὰ νὰ πολεμήσουν στὴν Ἑλλάδα (Χρ. Ἀ. Στασινοπούλου, *Λεξικὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἑπανάστασεως τοῦ 1821*, Τόμ. Β', Ἀθήνα 1971).

Στέφανος Ἰ. Μακρυμίχαλος

DESCRIZIONE
 DELLA CITTÀ
DI BENARES
 NELL' INDIA,
 DELL' INDIANO POLITEISMO,
 SUO CULTO, E COSTUMI DI QUEI POPOLI:
 FATTA DAL VIAGGIATORE
CAP. NICCOLÒ CHIEFALÀ
 GRECO DI ZANTE
 NEL SUO VIAGGIO NELL' ANNO 1824,
 DAL MEDESIMO PUBBLICATA, E CORREDATA
 D' UNA CARTA GEOGRAFICA DELL' INDIE
 DA ESSO DISEGNATA

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἰδὲν ἄστυα καὶ νῆον ἔγνων

Ομήρ. Οδυσσ. α

Qui mores hominum multorum vidit et urbes.

Homer. Odys. 4.

LIVORNO
 DAI TORCII DI GLAUCO MASI
 1826.

Ελκ. 1.— Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ βιβλίου τοῦ καπετὰν Νικόλα Κεφαλᾶ «Descrizione della città di Benares nell'India... (Livorno, 1826).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ!

Ὁ σκοπός μου δημοσιεύων τὰς δύο ἀκολουθοῦσας ἐπιτολάς μου, τὴν μὲν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν υποθέσεων, τὴν δὲ πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Μεγάλης Βρετανίας, εἰς οἷτοι μου ἀναγνώσται ὅχι τὸς ὅσον νὰ δικαιοῦντο ἐγὼ, ὅσον νὰ φανῇ ὡφέλιμος εἰς ἐκείνους ἀπο ἑσῶς, ὅσοι, κατὰ τὴν Ἀνατολὴν εὐρισκόμενοι ὑπὸ τὴν νομιζομένην προστασίαν τῆς Ἀγγλικῆς Διοικήσεως, ἔχετε χριστολογίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ μάθητε ὑποίας παρίδας σῆς σταίνει αὐτὴ διὰ τῶν προξένων καὶ πρέσβειν της εἰς τὰ κράτη μάλιστα τῆς πλείον παρὰ σαυρῆς Γερμανίας, τὴν παρανομίαν τῆς ὑποίας, πρέπει νὰ τὸ βυολογήσῃμεν, οἱ πρόξενι αὐτῆς καὶ πρέσβει; ὑπερέβησαν. Καὶ ὅμως τὸ δίκαιον τοῦ δικαιοδοτεῖν δὲν τὸ ἀφῆραν ἀπὸ τὸν Τσῆρκεν εἰς τὰ κράτη του εἰμὴ ἐπὶ λόγῳ, ὅτι αὐτὸς ὢν βάρβαρος, ἀλλοθρησκός, καὶ ἄμοιρος παντὸς πολιτισμοῦ καὶ χριστιανικοῦ ἔθους καὶ ἐθίμου δὲν ἐκρίθη ἱκανὸς νὰ ἀπονέμῃ εἰς χριστιανούς καὶ πολιτισμένους δικαιοσύνην εὐαγγελικὴν, δικαιοσύνην ζωτισμένων ἐθνῶν· καὶ κατὰ τοῦτο ὁ σκοπὸς ἐκείνων, οἱ ὑποίει ἐκτίσαντο τοιαῦτα προνόμια ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς δικαιοσύνης εἶναι πολλὰ ἀξιαί-
πενος. Ἀλλ' ἐρωτῶ, ἂν ὁ τὸς ὅσον ἀξιαίπενος σκοπὸς αὐτῶν ἐκπληροῦται, ἀπὸ τοῦς ἐν δυνάμει σήμερον, κατὰ τὰς εὐχὰς ἐκείνων; ἃς κρίνῃ ἕκαστος περὶ τούτου ὡς ἐκ τῆς ὑποθέσεώς μου. ἡ ὑποία δὲν εἶναι παρὰ ἐν παραδείγμα μεταξὺ μυρίων.

Ἀναγκάσθην νὰ κινήσω κρίσιν κατὰ τινος, ὅστις μ' ἄρπαξε τὴν περιουσίαν μου ὅλην, συμ-
μαρτυροῦμαι ὅτι ἡ ἀποκρίσεις τινος ὑποίαςδότητος

Τελειώνων δὲ ἐκτεῦσθαι τὴν Πανιερότητά σου νὰ μὲ τιμήσῃς ἀποκρίσεώς τινος ὑποίαςδότητος
αὐτῆς νὰ μάθω ἂν εἰσακούσθησαν τὰ δάκρυά μου ἢ ἂν ἡ πηγὴ τῶν δὲν μέλλει νὰ στερῶσθαι παρὰ
τῆς ἡμέρας καθ' ἣν μέλλομεν νὰ παρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ.

Ἀσπαζόμενος δὲ τὴν Πανιερὸν σου δεξιὰν εἰμὶ,

Τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος

Εὐπειθέστετος δούλος

ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ.

Ἐν Παρίσι; τὴν 7 Ἀπριλίου 1838.

Ὅδὸς Κοκιδιέρη, Ἀριθ. 55.

Τελειώνων δὲ σῆς ἐγὼ· ὅστις ἐκ τῶν κριτῶν δὲν ἀκούει τὴν φωνὴν τῆς παρούσης ἀνθρωπότητας οὗτο, εἰς
μᾶλλον κορυφαί: εἰς τὴν φωνὴν τῶν ὁσῶν λόγου καὶ τῆς δικαιοσύνης! Πατοδύναμι; Θεῶ! εἰς τὰς δυνάμεις ἡ-
ρᾶς σου ἀνατίθεται τὴν ἐκτίσαν οὖν τῶν κατ' ἐκείνους ὁ δὲ θεὸς ῥάδιος; περὶ τὸ κατὰ τῆς κεφαλῆς τῆς
καταδυναστείας μου!

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΔΕΜΟΚΕΤ.ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ.

Ὅδὸς ΚΙΘΑΡΑΣ, Ἀριθ. 90. ΠΑΡΙΣΙΑ.

Εἰκ. 2.— Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου τοῦ καπετάν Νικόλα Κεφαλᾶ μὲ
τὰ γράμματα του πρὸς τὸ Λόρδο Palmerston καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Canterbury
(Παρίσι, 1838)

Κεφαλά, Νικόλαο
ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ· ΕΦ: 7/

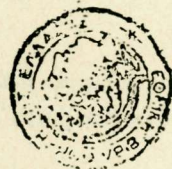
Πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μου καὶ πατριώτας μου Ἰωνικοὺς, καὶ Γραικοὺς·

Ἐνδρισκόμενος εἰς τὴν νῆσον Μαυρικίου ἤτις κεῖται εἰς τοὺς βαθμοὺς $20^{\circ} \cdot 10'$ · πλάτους μεσημβρινοῦ, καὶ εἰς τοὺς $57^{\circ} \cdot 36'$ · μήκους δυτικοῦ ἐκ τῆς μεσημβρίας Λένθρος; ἐκεῖ λόγῳ ἐλθὼν ὡς γραικὸς μίαν φιλόξενον ὑποδοχὴν· ὅχι μόνον παρὰ τῶν κατοίκων, ἀλλὰ παρομοίως καὶ παρὰ διαφόρων ξένων εὐρισκόμενον· ὡς καὶ παρὰ πάντων τῶν εὐγενῶν ἀγγλων, ἐξουσιασῶν αὐτῆς τῆς εὐνάρπου, πλουσίας, καὶ φιληθδόνου νήσου.

Κοινωνῶ μὲ ἐκατακόσμιον εἰς τὰς συναναστροφάς των, συμπαθῶντες καὶ παραβλέποντες τὴν ἀμάθειάν μου, καὶ μόνον ὡς ἀπόγονος τῶν οἰκουμενικῶν διδασκαλῶν, εὐχαριζοῦντο συνεχῶς νὰ κάμνουν εἰς ἐμὲ ἐρωτήσεις ὑπὲρ

Ὁ Κεφαλάς·

Ν. Κ.

(*) Μὲ θάρρος καὶ ἀλήθειαν ἤμπορῶ νὰ ἐκρυνήσω τῆς
Πατρίδος μου,
Ὡς πόσον ἐγὼ κακίῳ οὐ μετέχω, ἐν ᾧ κατηγοροῦμαι!

Εἰκ. 3.— Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου τοῦ καπετάν Νικόλα Κεφαλά : «Εἰδοποίησις πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μου καὶ πατριώτας μου Ἰωνικοὺς καὶ Γραικοὺς», μὲ τὴν μετάφρασίν του τοῦ γράμματος πού δημοσίευσε στὴν τοπικὴ ἐφημερίδα τοῦ Port Louis τοῦ Μαυρικίου γιὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ "Ὀμηρος γεννήθηκε στὴν... Ἰθάκη! (Κωνσταντινούπολις 1830)

Εἰκ. 4.— Ἡ σφραγίδα τοῦ Θεσσαλοῦ ὀπλαρχηγοῦ Θεοχάρη Κεφαλᾶ, ποῦ ὁ Λ. Χ. Ζώης ἐσφαλμένα τὴν θεωρεῖ ὅτι ἀνήκει στὸν Καπετάν Νικόλα Κεφαλᾶ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

- Θεοφρ. Γεωργιάδης, *Μοσχόπολις*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 142 σ., εικ.
- Τίτος Π. Γιοχάλας. 'Ο Γεώργιος Καστριώτης-Σκεντέρμπεης εἰς τὴν νεοελληνικὴν ἱστοριογραφίαν καὶ λογοτεχνίαν. Θεσσαλονίκη 1975, 8^ο, IMXA, 170 σ., 31 πίν.
- Γεώργιος Ι. Καρέλλας, *Συνταγματικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Ἑλληνικὰ πολιτεύματα γενόμενα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ρήγα μέχρι σήμερον 1798-1975*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 611 σ.
- 'Αντιγόνη Λούκου - Δουρδούνη, 31 ἀρχέτυπα λατινικῆς φιλολογίας. ('Απὸ τὴ συλλογὴ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος). 'Αθ. 1975, 8^ο, 55 σ., εικ.
- Κ. Ντόκος, *Ἡ Στερεὰ Ἑλλάς κατὰ τὸν Ἑνετοτουρκικὸν Πόλεμον (1684-1699) καὶ ὁ Σαλῶνων Φιλόθεος*. 'Αθ. 1975, διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ, 8^ο, 254 σ.
- Γ. Σ. Πλουμίδης, *Οἱ βενετοκρατούμενες ἑλληνικὲς χῶρες μεταξὺ τοῦ Δευτέρου καὶ τοῦ Τρίτου Τουρκοβενετικοῦ Πολέμου (1503-1537)*. Ἰωάννινα 1974, 8^ο, 190 σ.
- Διονύσιος Πύρρος Θετταλός, *Ἑλλάδος περιήγησις. Αἰτωλικά. ('Απὸ χειρόγραφον τῆς Συλλογῆς Γιάννη Βλαχογιάννη ἀποκειμένης εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους)*. Εἰσαγωγή - ἀντιγραφή Κ. Δ. Μπίτα. 'Αθ. 1975, 8^ο, 35 σ.
- Thémis Siapkarakas - Pitsilidés, *Le Petrarquisme en Chypre. Poèmes d'amour; en dialecte Chypriote d'après un manuscrit du XVIe siècle*. 'Αθ.-Παρίσι, 2^α ἔκδ. 1975, 8^ο, 443 σ.
- 'Αναστασ. Ι. Σκιαδᾶς, *Τὸ μοναστήρι τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ Γαλαξειδίου. Ἱστορία, ἀρχιτεκτονικὴ, λαογραφία*. 'Αθ. 1974, 8^ο, 54 σ., εικ.
- Παναγῆς Σκουζές, *Ἀπομνημονεύματα. Ἡ τυραννία τοῦ Χατζῆ-'Αλῆ Χασεκῆ στὴν τουρκοκρατούμενη Ἀθήνα (1772-1796)*. Ἐπιμέλεια-εἰσαγωγή-σχόλια Θ. Χ. Παπαδόπουλος. 'Αθ. 1975, 8^ο, 175 σ.
- Ταξιδιῶτες στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν 15^ο αἰ. ὥς τὸ 1821. Κατάλογος ἐκθέσεως. Ἐθνικὴ Πινακοθήκη 26 Νοεμβρίου - 14 Δεκεμβρίου. 'Αθ. 1975, 8^ο, 87 σ.
- Σπ. Γ. Φωκᾶς, *Οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ποταμοπλοίαν τοῦ κάτω Δουνάβειος. Μετ. ἀπὸ τὰ ρουμανικὰ Μαρίας Ι. Μαρκοπούλου, Θεσσαλονίκη 1975, IMXA, ἀρ. 144, 8^ο, κ' - 478 σ., εικ.*
- Γ. Χοῦμνος, *Ἡ κοσμογέννησις. Ἀνέκδοτον στιχοῦργημα τοῦ 16^ο αἰῶνος. Κριτικὴ ἔκδοσις Γ. Α. Μέγα, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν*, 'Αθ. 1975, 8^ο, 219 σ., 14 πίν.
- Γεώργ. 'Αθ. Χώρας, *Ἡ «Ἀγία Μορφή» Ἀρείας ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ πολιτικῇ ἱστορίᾳ Ναυπλίου καὶ Ἀργονος*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 330 σ., 31 πίν.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 50

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ
ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ (1774-1798)
ΣΕΛΙΔΕΣ η' + 536 ΔΡΧ. 300
ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ (1799-1809)
ΣΕΛΙΔΕΣ η' + 552 ΔΡΧ. 300
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ — BARBIÉ DU BOCAGE — ΓΑΖΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ
(1794-1819)

ΕΚΔΟΣΗ-ΣΧΟΛΙΑ
ΑΙΚ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ
ΣΕΛΙΔΕΣ κ' + 308 ΔΡΧ. 300
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

Τὰ μέλη τοῦ Ὁμίλου μποροῦν νά λάβουν τίς ἐκδόσεις
τοῦ Ο. Μ. Ε. Δ. μέ ἔκπτωση 20% προσκομίζοντας τήν
ἀπόδειξη συνδρομῆς τους στὸν Ὁμιλο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΑΡΤΖΗΣ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑΣ
ΣΕΛΙΔΕΣ ιβ' + 496 ΔΡΧ. 375
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΕΡΜΗΣ»